

« الدرس الرابع »

« مفعول مطلق »

مصدری است منصوب و از جنس فعل موجود در جمله که هدف آن یا تأیید کردن بر فعل یا بیان نفیته اینها آن است

تأییدی ← تأیید بر فعل جمله - ازین بران شد و تکرار در مورد فعل مفعول مطلق

نوعی (بیان) ← بیان نفیته اینها فعل (قیده نفیته)

فرمول مفعول مطلق تأیس : مصدر - منصوب - از جنس فعل جمله - تکرار

سَلَّمَ اللهُ مُوسَى تَكْلِيمًا : يَقِينًا خَلَاوَنَهُ بِمُوسَى سَمْنًا لَقَّتْ
مفعول مطلق
تأییدی - منصوب

توجه : ثلاثی مجرد نیز مصدر دارند و مصادر آن ها سماعی است (عضله خود)

مفعول :	زَعَبَ	عَاشَ	قَالَ	لَعِبَ
مصدر :	زُهَابًا	عَيْشًا	قَوْلًا	لُعْبًا

نکته : در جملات به کلمات هم ریسیم یا شبیه به هم دقت زیادی کنید . ملاحظان برای به داک انداختن دانش آموزان فعلی را دهند و مصدری خلیل شبیه به آن تا دانش آموز دنگاه اول اشتباه نکند . **رایدار آورس :** مفعول مطلق مصدر است از جنس مفعول

مثال : أَنْتُمْ (لَا عَلَى عِبَادَةٍ نِعْمًا كَثِيرَةً

توضیح : شاید بعضی نِعْمًا را مفعول مطلق بگیرند اما در واقع نیست چون :

۱) با توجیه به ترجمه جمله « نِعْمًا » مفعول به است « خداوند به بندگانش نعمت های بسیار را عطا کرد »
 ۲) با توجیه به توضیحات فعلی « أَنْتُمْ » از باب افعال است پس باید « انعمایا » ما شنده « نِعْم »

۳) **خرمعل مفعول مطلق نوعی (بیانی) :** مصدر - منصوب - از جنس فعل جمله + صفت یا مضاف الیه

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا : ما بدان تو شناسی آشکار فرودیم
 مفعول مطلق نوعی - منصوب
 صفت - منصوب به تبصیر

۴) **در حالت کلی** مفعول مطلق تأکیدی : مفعول مطلق است که بدون واسطه و به صورت تنها ما آورده
 مفعول مطلق نوعی : مفعول مطلق است که همراه مضاف الیه یا صفت به کار رود

نکته : صفت ها تواند به صورت جمله وصفیه نیز به کار رود.

الطالبان تَرْتِلَانِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلاً يُؤْتِرُهُمْ فِي قُلُوبِ

مفعول مطلق نوعی
منسوب
صفت به صورت جمله وصفیه
مکلاً منسوب به تبعیت

نکته : اگر بعد از مفعول مطلق حروف چون «وفا» و «تم» به سر فعل بیایند ما آن صفت بران مفعول مطلق نیست

نکته : گاهی اوقات مفعول مطلق (مصدر) به تنهایی و بدون فعل ما آید، در این صورت به آن مفعول مطلق بران فعل محذوف ما بیند. از ویژگی این مصدرها این است که غالباً به صورت فعل ترحیمی ما شوند. مصادر زیر در جملات داران نقش مفعول مطلق است :
أَيْضاً - سُئِرًا - حَتْمًا - صَبْرًا - رَجَاءً وَسِيسَةً

یا اُرْمُ سُئِرًا عَلَى أَعْيَابِ الْكُثْرَةِ ← ماردم به خاطر زحمات زیارت سیاسی تزاری ما کنم
ایست! آهسته بخوانید!

ممکن است مدارحان صورت سوال خواننده خود را به طور غیر مستقیم مطرح کنند :
عین ما یؤید علی وقوع الفعل
عین عبارة فيها عنابة و اهتمام علی وقوع الفعل
عین عبارة ترفع الشک عن وقوع الفعل
عین کلمه تدل علی
سمیة وقوع الفعل
مفعول مطلق تا سیر
عین ما عنه بیان
عن فصل
صفحه ۱۷

ترجمه مفعول مطلق :

- ★ اگر مفعول مطلق از نوع تأنیید بود، از قید های « حتماً ، قطعاً ، بی شک ، یقیناً و ... » استفاده می کنیم
- ★ اگر مفعول مطلق از نوع بیانی همراه مضاف الیه باشد ، از قید های « همچون ، مثل ، مانند و ... » استفاده می کنیم
- ★ اگر مفعول مطلق از نوع بیانی ، صفت دار باشد ، مفعول مطلق را کنار گزاره و عقده به ترجمه صفت آن مقام کنیم .

« پایان درس ۴ »

« الدرس الخامس »

« أسلوب النداء »

■ به دو جمله فارسی دقت کنید :

ای ساریان آهسته ران ، کارا ام جام می رور
 سعیدیا مرد نکوناک نمیدر هرنز

⊙ در جملات بالا کلمات زنی مندر هستند . منادا در لغت چه معنای در صد ازده شده است ؟